

KDZ EREĞLİ TİCARET VE SANAYİ
ODASI RUSYA ÜLKE RAPORU

TEMMUZ 2016

ULUSLARARASI İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ

1. ÖZET BİLGİLER

Resmi Adı	: Rusya Federasyonu
Nüfus	: 142,423,773
Dil	:Resmi dil Rusca'dır. Tatar ve çeçen dilleri de kullanılmaktadır.
Din	:Halkın büyük bir Ortodoks'tur aynı anda İslam,Budizm ve Yahudilik Rusya'nın geleneksel dinleri olup tüm Rusya'nın Tarihsel mirasının bir parçasıdır.
Yüzölçümü	: 17,098,242 km ²
Yönetim Şekli	: Federal yarı başkanlık sistemli cumhuriyet
Devlet Başkanı	: Vladimir Putin
Para Birimi	: Rus Rublesi
T.C. Rusya Büyükelçisi	:Umit Yardım
Rusya Ankara Büyükelçisi	: Bay Andrey Karlov
Rusya İzmir Fahri Konsolosu	: Kerim Özsoydan
GSYİH	: 3,718 trilyon dolar
Kişi başı Milli Gelir	: 25,400 dolar
Enflasyon Oranı	: 15,5 %
İşsizlik Oranı	: 5,4%
Büyüme Oranı	: -3.7%
İhracat (2015)	: 337,8 milyar dolar
İhracat Ürünleri	: petrol ve ürünler , doğal gaz ,metal,odun ve odun ürünleri ,medikal ve ordu ürünleri.
Başlıca İhracat Yaptığı Ülkeler	: Hollanda 11,9%, Çin 8,3%,Almanya 7,4% ,İtalya 6,5%,Türkiye 5,6%,Belarus 4,4%, Japonya 4,2%
İthalat (2015)	: 197,3 milyar dolar
İthalat Ürünleri	:Makine, araçlar ,ilaç,plastik,yarı işlenmiş metal,et,meyve,fındık,demir,tıbbi ve optik aletler,çelik, petrol
Başlıca İthalat Yaptığı Ülkeler	:Çin 19,2% , Almanya 11,2%, Amerika 6,4% ,Belarus 4,8%, İtalya 4,6%

2. RUSYA'NIN GENEL EKONOMİK DURUMU

Rusya Federasyonu, büyük bir ekonomik gücün temeli olan doğal kaynaklara ve insan gücüne sahip dünyadaki belli başlı ülkelerden biri konumundadır. Rusya'nın sahip olduğu zengin doğal kaynak rezervleri ülke için büyük bir şans olmakla beraber ülke ekonomisi açısından bazı sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Son on yıllık süreçte yüksek düzeyde seyreden petrol fiyatları ve elverişli ticaret hadlerinin ülkenin son yıllarda sağladığı güçlü büyümenin itici gücü olduğu düşünülmektedir. Ülkenin geniş yüzölçümü emek, doğal kaynaklar ve iş merkezleri arasında büyük mesafelere neden olduğu için ekonomik olarak bir dezavantaj oluşturmaktadır. Ülkedeki nehirlerin çoğunluğu doğu-batı yönünde değil, kuzey-güney yönünde akmaktadır. Bu nedenle denize ulaşım çok zordur. Bu nedenlerle ülkedeki taşımacılık maliyetleri uluslararası ortalama maliyetlerin yaklaşık 3 katı kadar yüksektir.Merkezi planlama ve sahip olduğu zengin kaynaklar nedeni ile Rusya'da sanayi sektörü ağır

sanayi yönünde gelişmiştir. Yakıt, enerji ve metalürji üretimi toplam sınai üretimin %35'ten fazlasını oluşturmaktadır. Elektrik ve gıda üretiminin sınai üretimdeki payının yaklaşık %25 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ileri teknoloji ve tüketim malları üretiminin Rus ekonomisinde çok küçük bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır. Tekstil sektörünü de kapsayan hafif sanayinin de sınai üretimdeki payı çok cüzi düzeydedir. Ekonomi büyük ölçekli sınai işletmelerin hakimiyetindedir. KOBİ'lerin GSYİH'dan aldıkları pay, yalnızca %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş pazar ekonomilerinde ve geçiş ekonomilerinde %50 civarında veya daha da üzerindedir. Küçük ölçekli işletmelerin ekonomide yeterince rol alamamasının en önemli nedenlerinden biri yoğun vergi uygulamaları ve karmaşık hukuki düzenlemelerdir.

3. RUSYA PAZARININ FIRSAT VE ZORLUKLARI

Fırsatlar:

Orta vadede ülkede tüketim malları ile ilgili sektörlerin büyümeye devam edeceği öngörülmektedir. Gelirlerdeki ve kredi kullanımındaki beklenen artışın talebi olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir. Ülkede hane halkı tüketim harcamalarının GSYİH'ya oranı % 50'dir. Bu oran OECD ülkelerinde ise ortalama % 60'tır. Bu veriler ülkede özel tüketim bakımından hala kayda değer artış olanağı bulunduğunu ortaya koymaktadır. Tüketiciler Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından başlangıçta düşük fiyatlı ve düşük kaliteli dayanıklı tüketim mallarına yönelmiştir. Ancak 1998 yılından sonra gelirlerdeki artışlar beraber tüketicilerin harcama davranışları da değişmiş, tüketiciler daha yüksek kaliteli ürünlere yönelmiştir. Rusya'daki tüketici davranışları, dünyanın herhangi bir ülkesinde yaşayan tüketicinin davranış kalıplarından genel olarak bir farklılık göstermemektedir. Bireysel davranış dikkate alındığında, gelirine göre tasarruf eğilimi yüksek olmayıp, tüketim eğilimi yüksektir. Rusya için yeni olan, reklamların tüketici üzerindeki etkisinin yüksek olmasıdır. Tanıtım ve reklam tüketici tercihlerini değiştirebilmektedir. Promosyon, satışlar üzerinde etkili olabilmektedir. Rus tüketicisinin öncelikle dikkate aldığı unsurlar, fiyat ve kalitedir. Tüketim mallarına olan talep ise yüksektir.

Zorluklar

2015 yılında RF'ye ihracatımız bir önceki yıla göre % 39.6 azalarak 3.591 milyar ABD Dolarına gerilemiş, RF'den ithalatımız bir önceki yıla göre % 19.3 azalarak 20.4 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında Rus ekonomisinin % 4 civarında daralması ikili ticaretteki gerilemenin en önemli nedenini oluşturmuştur. Ayrıca, 24 Kasım 2015 tarihinde meydana gelen uçak krizi akabinde RF'nin Türkiye'ye karşı uyguladığı ekonomik tedbirler kapsamında bazı tarım ürünlerimize ithalat yasağı koyması, Türk mallarının gümrüklerde olağandışı kontrollere tabi tutulması, Türk vatandaşlarının istihdam edilmelerine kısıtlama koyması, 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren vize muafiyet anlaşmasını tek taraflı olarak askıya alması dış ticaretin daha da daralmasına neden olduğu gibi, RF'deki yatırım ve müteahhitlik hizmetlerinde durağanlığa yol açmıştır. Nitekim, 2016 yılının ilk 2 ayında RF'ye ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre % 61,5 azalmış, aynı dönemde RF'den ithalatımız % 32,8 gerilemiştir. 24 Kasım 2015 günü hava sahamızı ihlal eden Rus uçağının düşürülmesi sonrası dönemde Rus tarafının başlattığı baskılar neticesinde birçok işadamız ve iş yerimiz mağdur olmuş, planlanan çeşitli toplantılar, etkinlikler iptal edilmiştir.

4. TÜRKİYE-RUSYA İLİŞKİLERİ

Moskova Merkez Camii'nin açılış töreni için 23 Eylül 2015 tarihindeki Moskova ziyaretleri vesilesiyle Devlet Başkanı Putin ve aynı törene katılmak üzere Moskova'da bulunan Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas ile kapsamlı görüşmelerde bulunmuştur. Liderler G-20 Antalya Zirvesi sırasında da 15 Kasım 2015 günü biraraya gelmişlerdir. Ancak, Türk hava sahasını ihlal eden bir Rus uçağının düşürülmesiyle birlikte ilişkilerde bir kriz doğmuştur. Bunun sonucu olarak, Üst Düzeyli İşbirliği Konseyi'nin 2015 yılı sonuna doğru Rusya'da gerçekleştirilmesi planlanan 6. Toplantısı iptal edilmiştir. Öte yandan, KEİ başta olmak üzere çeşitli bölgesel/uluslararası kuruluşlar kapsamında bir araya gelinmektedir. Türk tarafı ilişkilerde normalleşmenin başlamasından yanadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın 27 Haziran 2016 tarihinde kamuoyuna açıklanan RF Devlet Başkanı Putin'i muhatap mektubu ikili ilişkilerde yeni bir dönemin başlangıcına işaret etmektedir. Keza, Sayın Bakanımızın 1 Temmuz 2016 tarihinde Soçi'de yapılacak Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Dışişleri Bakanları Toplantısına katılacak olması önemli bir gelişme teşkil etmektedir. Ancak 2016 yılı için bu aşamada planlanan toplantı veya görüşme yoktur. Geçmiş dönemlerdeki düzeylerde ve yoğunlukta olmasa dahi iki ülke arasında çeşitli alanlarda bazı temaslar sürdürülmektedir.

THY'nin İstanbul'dan Rusya'nın Moskova şehrine direkt uçuşu vardır.

Türkiye Rusya Dış Ticareti (ABD Doları)

YILLAR	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2005	2.377.050	12.905.620	15.282.670	-10.528.570
2006	3.237.611	17.806.239	21.043.850	-14.568.628
2007	4.726.853	23.508.494	28.235.347	-18.781.641
2008	6.483.853	31.364.477	37.847.481	-24.881.473
2009	3.202.398	19.450.085	22.652.483	-16.247.687
2010	4.628.153	21.600.641	26.228.794	-16.972.488
2011	5.992.633	23.952.914	29.945.548	-17.960.281
2012	6.680.586	26.625.286	33.305.872	-19.944.700
2013	6.964.209	25.064.214	32.028.423	-18.100.004
2014	5.945.713	21.293.392	31.239.105	-19.347.679
2015 / (1-3)	3.065.230	21.105.711	26.122.149	-16.089.722
2016 / (1-3)	619.262	6.285.409	6.904.671	-5.666.147

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı